

kunde være Tale om at lade Lovforslaget gaa tilbage for et saa ringe Spørgsmaals Skyld som dette — ringe overfor de større Spørgsmaal, som laa for, men af stor Betydning for os. Denne Skole er den eneste høiere Undervisningsanstalt, som vi have i hele den 8de Landsthingskreds. Der er en hel Mængde Byer i Kredsen, som ere aldeles blottede for en Undervisningsanstalt, som paa nogen Maade kan sættes i Sammenligning med Thisted Realskole. Denne Skole er bleven bestyret med megen Dygtighed, og alle de Mænd, som af Kultusministeriet ere blevene sendte over for at undersøge den, have befundet den at være i fortrinlig Orden og Drift, ligesom den ogsaa er bleven anerkjendt for at være en af Landets bedste Realskoler. Denne Skole er nu udsat for at synke, da vi ikke kunne faae dygtige Lærere for den Lønning som vi kunde byde. Vi kunne ikke give mere end 600 Rb. uden Pensionsberettigelse til den høist lønnebe Lærer, med Undtagelse af netop selve Bestyreren, hvilket har bevirket, at flere dygtige Lærere have forladt os, og vi ere udsatte for, at der vil blive endnu større Afgang. Dette forekommer mig at være temmelig haardt, efter at Skolen har gjort sig gjældende, som den har, og virket til saa megen Gavn. Bestyrelsen — hvoraf jeg selv har havt den Ære at være Medlem i 19 Aar — har naturligvis fulgt Skolens Udsvilling med stor Opmerksomhed og været betænkt paa at slippe den paa alle mulige Maader, og da vi saae, at Pengemidlerne bleve for saa, toge vi under Overveelse, paa hvilken Maade vi kunde hjælpe os ud af denne Forlegenhed. Der var to Veie at gaa, enten maatte vi søge at forminde Udgifterne, eller ogsaa maatte vi søge at skaffe forøgede Indtægter. De faste daglige Udgifter kunde paa Grund af den meget strenge Ækonomi, som havde fundet Sted, ikke formindstes, men derimod kunde vi rette vor Betræbelse paa at slippe med et mindre Afdrag om Aaret paa den Gjæld, som Skolen havde. Vi have en Gjæld til Bivorfikringsanstalten, som vi forrente og afdrage med 6 pCt. om Aaret, og vi indgave da Ansøgning til Anstalten, om vi ikke maatte opgjøre hele vor Gjæld og udstede en ny Obligation, saa at vi altsaa fik et helt nyt Udgangspunkt, hvorefter vi kunde slippe med 1 pCt. i Stedet for 2 pCt. i Afdrag. Denne Ansøgning blev afflaet to Gange, hovedsagelig, antager jeg, fordi vor ældre Gjæld kun blev forrentet med 4 pCt., medens vi nu skulle svare 4½ pCt., og vi vovede ikke at svare høiere Rente af Kapitalen, end der engang var fastsat, blot for at naae en ganske lille aarlig Besparelse. Bestyrelsen forsøgte da at formaa de kommunale Raad, Amtsraad og Byraad, til at gaa ind paa en Forhøielse af Skolepengene, men derom blev man ikke enig. Man havde stor Betænkelse derved, fordi den største Del af Eleverne vare Børn af meget uformuende Forældre. Det træffer sig f. Ex. for Diebliffet saa

mærkeligt, at næsten ingen af Byens Embedsmænd eller bedre stillede Mænd have Børn i Skolen. Der er kun i Alt fire af saadanne Børn, idet de andre Børn ere Børn af Smaaborgere, Bønder og Skolelærere paa Landet. Man vovede altsaa ikke at forhøie Skolepengene af Frygt for at lukke Døren til for ubemidlede Folks Børn, men derimod vare de kommunale Raad villige til at give et Bidrag af 500 Rb. om Aaret paa den Betingelse, at der af Sorø Mademis Ridler blev skjænket et lignende Beløb. Dette gav Anledning til Fremkomsten af det Forslag, som her foreligger, og jeg haaber, at det væde Thing vil modtage dette Forslag med den samme Velvillie, som der ifjor yttrede sig gjennem de Udtalelser, som den Gang fandt Sted, idet der ikke var en eneste Røst, der hævdede sig imod Forslaget. Der er saa meget Mere, der taler for Antagelsen af dette Forslag, som Understøttelsen kun behøver at være temporær. Naar nogle — ikke ret mange — Aar ere gaaede, saa er vor Gjæld betalt, og saa kunne vi indvære denne Understøttelse.

Jeg skal med Bensyn til det andet Forslag, som angaar Hjørring Realskole, tillade mig at yttre, at der ere Forholdene omtrent de samme som ved Thisted Realskole, det er ogsaa en isoleret beliggende Skole, der arbejder med knappe Pengemidler, et stort Eleantal, for saa Lærere, der ere for stet lønnebe; naar den ikke ligesaavel som Thisted Realskole skal sygne hen af Mangel paa Lærerkrafter, saa trænger den til Understøttelse, og jeg synes, den er meget besteden i sine Fordringer. Vi kunne ikke i Smaabyerne hjælpe os med Lærelærere; thi der er der i Reglen meget saa Menneker, som ere i Besiddelse af de Kundskaber, der udfordres for midlertidig at overtage Undervisningen i Skolen. Jeg maa derfor meget varmt anbefale, at ogsaa dette Forslag bliver vedtaget af det høie Thing. Disse to Forslag vare i Folkethinget knyttede til hinanden og havde der 16 Forslagsstillere, og det af forskjellig politisk Farve, saaledes, at jeg ikke tror, at dette kan betragtes som noget Partispørgsmaal, og i Folkethinget stemte en saa stor Minoritet for Understøttelsen, at jeg tør haale, at hvis Forslaget med Landsthingets Billigelse vender tilbage til Folkethinget, man da vil lade det blive staaende paa Finantsloven. — Mindretallet var nemlig 38 mod 48. — Med disse saa Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale begge Forslagene.

Formanden: Da Tiden er saa lang fremrykket, skal jeg her standse Forhandlingerne.

Næste Møde vil blive afholdt imorgen Middag Kl. 1½, og Dagsordenen vil da være:

1) Justitsministeren forelægger:

Forslag til Lov om Forandring i Bygningslov